

Marjatta Hietala

SUOMALAISEN TIEDEAKATEMIAN kunnia-palkinnon saaja professori (emerita) Marjatta Hietala (née Puusa) on yksi merkittävimmistä suomalaisista historiantutkijoista. Hän on merkittävällä tavalla edistänyt historiatutkimuksen metodeja, laajentanut tutkimuskenttää yhteiskuntatieteiden suuntaan ja toiminut aktiivisesti kansainvälisessä tiedeyhteisössä.

Väiteltään Helsingin yliopistosta vuonna 1976 hän työskenteli ensin apulaisprofessorina Helsingin yliopistossa ja tutkijana Suomen Akatemiassa siirtyen Joensuun yliopiston yleisen historian professoriksi vuonna 1994. Tampereen yliopiston yleisen historian professorina Hietala työskenteli vuosina 1996–2011 toimien välissä viisivuotiskauden akatemiaprofessorina. Hän on toiminut lukuisissa kotimaisissa ja kansainvälisissä luottamustehtävissä.

Itse Hietala pitää tutkijanuransa kannalta erityisen merkityksellisenä sitä, että hän toimi ennen yliopistouraa sisäminis-

teriössä ja valtioneuvoston kanslian suunnitteluosastolla osallistuen muun muassa hajasijoituskomitean ja kasvukeskuskomitean työskentelyyn. Näissä tehtävissä hän koki, että päätöksenteon tueksi ei ollut käytettävissä riittävän syvällistä tietoa. Niinpä yksi hänen uraauurtavista tutkimuskohteistaan on ollut kaupunkitutkimus, jossa hän on tehnyt laajaa kansainvälistä yhteistyötä.

”Tutkimustyöni kannalta on ollut paljon apua siitä, että on voinut tutustua päätöksentekoon ja nähdä millaista lähdeaineistoa hyvän päätöksenteon tueksi tarvitaan. Tilastotieteen opiskelu auttoi minua ymmärtämään, kuinka suuret aineistot tarvitaan, jotta voidaan tehdä perusteltuja yleistyksiä tutkittavasta aiheesta”, Marjatta Hietala arvioi.

Marjatta Hietala on tuonut historian-tutkimukseen menetelmiä, joita tyypillisesti käytetään luonnontieteellisen tutkimuksen piirissä. Niissä korostuvat kvantitatiiviset menetelmät, joita käytetään

*Professori emerita Marjatta Hietala
on yksi merkittävimmistä
suomalaisista historiantutkijoista*

muun muassa pitkien aikasarjojen analysointiin. Hänestä tuntuukin vieraalta tutkimuksessa tapahtunut käänne, jossa tyydytään pieniin aineistoihin ja tehdään pelkästään kvalitatiivista tutkimusta, josta kuitenkin ollaan valmiita tekemään kauaskantoisia yleistyksiä.

Professori Hietala teki Suomessa tunnetuksi haastatteluihin perustuvan oral history -suuntauksen. Hänen aloitteestaan käynnistettiin tutkijoiden tekemät veteraanikansanedustajien haastattelut. Niitä on Eduskunnan kirjastossa tallennettuna yli 400 kansanedustajalta.

”Minua on aina kiehtonut tehdä mieluummin jotakin uutta kuin kerrata vanhaa ja juosta jäljessä”, Hietala toteaa.

Yksi Hietalan kiinnostuksensa kohteita on ollut tieteen ja innovaatioiden historia.

”Minua alkoi kiinnostaa, kuinka Suomi pääsi uusimmasta tiedosta osalliseksi, mitkä tekijät siihen vaikuttivat. Sen selvittämisessä tarvittiin suuria aineistomääriä ja kansainvälistä yhteistyötä”, Hietala ker-

too. Hietalan tutkimustyölle onkin ollut ominaista, historiatutkimuksen perinteestä poiketen, työskentely kansainvälisissä tutkimusryhmissä.

”On välttämätöntä päästä mukaan kansainväliseen vertailevaan tutkimukseen. Onnistuminen edellyttää vuorovaikutusta, siis sitä, että voi olla sekä antavana että ottavana osapuolena, sillä kyse on vaihdannasta. Tutkimuksen kohteena pitää olla niin isoja aiheita, että niistä voi käydä keskustelua kansainvälisellä tasolla”, Hietala mainitsee.

Osallistuminen kansainvälisiin tutkimushankkeisiin on avannut hänelle myös väylän muun muassa historiantutkijoiden maailmanjärjestöön **International Committee of Historical Sciences**, jonka hallitukseen hänet valittiin vuonna 2005. Vuodet 2010–2015 hän toimi järjestön presidenttinä, ensimmäisenä ja tähän mennessä ainoana naisena. Marjatta Hietala onkin ollut esikuva monille naistutkijoille niin Suomessa kuin kansainvälisesti.

Professori Hietala valittiin Suomalaisen Tiedeakatemian jäseneksi vuonna 1997. Hänelle on myönnetty Suomen Kulttuurirahaston palkinto vuonna 2010 ja Suomen Tiedeseuran Theodor Homén

-palkinto vuonna 2013. Tukholman yliopiston kunniatohtoriksi hänet vihittiin vuonna 2012.

Palkinto jaettiin 83. kerran. Sen arvo on 15.000 euroa.

Suomalaisen Tiedeakatemian arvostetuin tunnustus on kunniapalkinto, joka jaetaan vuosittain ansioituneelle Suomalaisen Tiedeakatemian jäsenelle hänen elämäntyöstään. Kunniapalkinnolla on haluttu huomioida ansioituneiden jäsenten tieteellistä uraa. Palkintoa on jaettu vuodesta 1945.

Kuva: Niina Stolt / Studio Onni